BỘ NÔNG NGHIỆP VÀ MÔI TRƯỜNG	CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
	Độc lập - Tự do - Hạnh phúc
Số: 2 /CT-BNNMT	*Hà Nội, ngày08 tháng 5 năm 2025*

CHỈ THỊ
Về việc tăng cường công tác đảm bảo an toàn công trình đê điều, thủy lợi trong mùa mưa, lũ năm 2025

Năm 2024, thiên tai ở nước ta xảy ra rất khốc liệt, cực đoan với nhiều loại hình trên khắp các vùng miền trong cả nước gây thiệt hại nghiêm trọng về người và tài sản, ảnh hưởng đến đời sống, sản xuất của Nhân dân. Đặc biệt, bão số 3 (Yagi), cơn bão mạnh nhất trong 30 năm qua trên biển Đông và 70 năm qua trên đất liền có cường độ mạnh, sức tàn phá rất lớn, thời gian lưu bão kéo dài, phạm vi ảnh hưởng rất rộng; hoàn lưu bão gây mưa lớn toàn Bắc Bộ và Thanh Hóa, gây lũ lớn, đặc biệt lớn diện rộng (hầu hết các sông vượt báo động 3, trong đó lũ lịch sử xuất hiện trên 07 tuyến sông chính, một số trạm vượt mực nước thiết kế đê, gây ra 805 sự cố đê điều, nhiều sự cố đặc biệt nguy hiểm uy hiếp đến an toàn chống lũ của đê); sạt lở đất, lũ ống, lũ quét xảy ra tại hầu hết các tỉnh miền núi và trung du Bắc Bộ,... tác động, ảnh hưởng nặng nề đến hầu hết các hoạt động kinh tế xã hội, thiết chế hạ tầng từ vùng biển đến đồng bằng, trung du và miền núi. Thiên tai năm 2024 đã làm 519 người chết, mất tích, tổng thiệt hại về kinh tế ước tính khoảng 89.089 tỷ đồng.

Theo nhận định tình hình thiên tai, thời tiết năm 2025 của Trung tâm Dự báo khí tượng thủy văn Quốc gia, từ tháng 7, bão và áp thấp nhiệt đới bắt đầu hoạt động ở khu vực biển Đông; tổng lượng mưa ở hầu hết các khu vực được dự báo tương đương hoặc cao hơn trung bình nhiều năm.

Thực hiện Chỉ thị của Thủ tướng Chính phủ số 09/CT-TTg ngày 01/6/2022 về tăng cường công tác phòng, chống thiên tai và tìm kiếm cứu nạn, số 22/CT-TTg ngày 07/8/2018 về việc tăng cường quản lý, đảm bảo an toàn đập, hồ chứa nước; Thông tư số 13/2021/TT-BNNPTNT ngày 27/10/2021 của Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn (nay là Bộ Nông nghiệp và Môi trường) về việc quy định bảo đảm yêu cầu phòng, chống thiên tai; để chủ động trong công tác hộ đê, phòng, chống lụt bão, ứng phó với các diễn biến bất thường của thời tiết, bảo đảm an toàn công trình đê điều, thủy lợi năm 2025, hạn chế đến mức thấp nhất thiệt hại do thiên tai gây ra, Bộ trưởng Bộ Nông nghiệp và Môi trường đề nghị Chủ tịch Ủy ban nhân dân (UBND) các tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương tập trung chỉ đạo thực hiện một số công việc trọng tâm sau đây:

1. Chủ động, sẵn sàng ứng phó thiên tai

- Tổ chức tổng kết, đánh giá công tác bảo đảm an toàn công trình đê điều, thủy lợi trên địa bàn (nhất là công tác ứng phó với bão Yagi và mưa lũ sau bão); kiện toàn, phân công cụ thể trách nhiệm của các cơ quan quản lý chuyên ngành,

chính quyền địa phương các cấp và các lực lượng trên địa bàn theo phương châm "rõ người, rõ việc, rõ trách nhiệm, rõ sản phẩm, rõ thời gian hoàn thành", đảm bảo sự chỉ đạo thống nhất, xuyên suốt, phối hợp, hiệp đồng chặt chẽ, hiệu quả, đồng thời đảm bảo sự linh hoạt, tính liên tục trong triển khai thực hiện, không để khoảng trống trong bối cảnh sắp xếp tổ chức bộ máy chính quyền địa phương; bổ sung phương tiện kỹ thuật, trang thiết bị làm việc nhằm nâng cao năng lực chỉ đạo, điều hành, ứng phó trong thực hiện nhiệm vụ bảo đảm an toàn công trình đê điều, thủy lợi;

- Chỉ đạo Sở Nông nghiệp và Môi trường phối hợp các cơ quan, đơn vị liên quan kiểm tra, đánh giá kỹ hiện trạng hệ thống công trình đê điều, thủy lợi nhằm phát hiện những hư hỏng, các yếu tố bất lợi có nguy cơ đe dọa an toàn công trình; chủ động xây dựng, phê duyệt và triển khai phương án đảm bảo an toàn công trình (nhất là các vị trí, khu vực trọng điểm xung yếu, những sự cố công trình xảy ra trong bão, lũ năm 2024 nhưng chưa được sửa chữa, khắc phục) theo phương châm "4 tại chỗ"; hiệp đồng, phối hợp chặt chẽ với lực lượng quân đội đóng trên địa bàn để chuẩn bị hộ đê, bảo vệ công trình theo phương án được duyệt. Căn cứ phương án được duyệt, chuẩn bị đủ số lượng, chủng loại vật tư dự trữ cho từng tuyến đê, công trình thủy lợi; ngoài vật tư dự trữ của Nhà nước hiện có trên địa bàn, cần có kế hoạch huy động vật tư trong Nhân dân, kể cả vật tư, thiết bị của các doanh nghiệp, cơ quan đóng trên địa bàn để sử dụng trong trường hợp xảy ra sự cố;

- Giao Sở Nông nghiệp và Môi trường chủ trì, phối hợp các cơ quan, đơn vị liên quan, hướng dẫn, kiểm tra việc thực hiện công tác đảm bảo an toàn công trình đê điều, thủy lợi trên địa bàn; tổng hợp kết quả kiểm tra, đánh giá an toàn công trình đê điều, thủy lợi trước mùa mưa, lũ và báo cáo kết quả kiểm tra về UBND tỉnh, thành phố và Bộ Nông nghiệp và Môi trường theo quy định;

- Tổ chức diễn tập phương án hộ đê, phương án ứng phó khẩn cấp của các hồ chứa; kiểm tra việc chuẩn bị vật tư, lực lượng, phương tiện, kỹ thuật, chỉ huy và thông tin liên lạc để bổ khuyết kịp thời những thiếu sót, tồn tại; tập huấn nghiệp vụ cho các lực lượng tham gia hộ đê, ứng phó khẩn cấp sự cố công trình, đặc biệt là lực lượng quân đội đóng trên địa bàn;

- Rà soát, đánh giá quy trình vận hành của các cống dưới đê, nhất là đối với cống dưới đê của các trạm bơm tiêu để điều chỉnh, bổ sung phù hợp, đảm bảo an toàn chống lũ. Đối với những cống chưa có quy trình vận hành, Sở Nông nghiệp và Môi trường khẩn trương chỉ đạo xây dựng, phê duyệt trước mùa mưa, lũ để tổ chức thực hiện ngay trong năm 2025.

- Rà soát, đánh giá nhiệm vụ, quy trình vận hành của các hồ chứa; báo cáo cấp có thẩm quyền điều chỉnh, bổ sung phù hợp nhằm vận hành bảo đảm an toàn công trình, nhất là các hồ chứa có tác động lớn đến dòng chảy, dân sinh vùng hạ du. Hoàn thiện và tổ chức thực hiện việc đánh giá an toàn đập, hồ chứa nước của Hội đồng Tư vấn đánh giá an toàn đập, nhất là các hồ chứa thủy lợi mà việc khai thác, bảo vệ liên quan đến 02 tỉnh trở lên; quyết định việc tích nước đối với các đập, hồ chứa nước thuộc trách nhiệm quản lý của địa phương;

- Tổ chức vận hành thử các trạm bơm tiêu, cống dưới đê, cửa khẩu qua đê, cửa van, thiết bị phục vụ xả lũ của các hồ chứa nước, khắc phục kịp thời các tồn tại để đảm bảo vận hành an toàn (nhất là những tồn tại, bất cập đã bộc lộ trong đợt ứng phó với mưa lũ sau bão số 3 năm 2024); bố trí đủ vật tư, thiết bị dự phòng, bảo đảm kịp thời sửa chữa, thay thế trong trường hợp có sự cố vận hành; bố trí hệ thống thông tin, cảnh báo cho người dân ở hạ du khi xả lũ các hồ chứa;

- Tổ chức phát quang mái, chân đê, đập và trong phạm vi bảo vệ công trình để phục vụ công tác tuần tra, phát hiện và kịp thời xử lý sự cố trong mùa mưa, lũ; giải tỏa, thanh thải vật cản, chướng ngại vật lấn chiếm bãi sông, lòng sông, nạo vét, khơi thông hệ thống kênh tiêu để đảm bảo tiêu úng, thoát lũ;

- Rà soát, xác định các khu vực nguy hiểm, nhất là các khu vực sườn dốc có nguy cơ cao xảy ra sạt lở, hạ lưu các tràn xả lũ có nguy cơ xảy ra ngập lụt để chủ động tổ chức di dời người, tài sản ra khỏi khu vực nguy hiểm. Đối với những nơi chưa có điều kiện di dời ngay, địa phương phải có phương án chủ động sơ tán khi có tình huống thiên tai để bảo đảm an toàn.

2. Tu bổ, nâng cấp, sửa chữa, duy tu, bảo dưỡng công trình trước mùa mưa, lũ

- Đối với những sự cố công trình đã xảy ra trong các mùa mưa, lũ trước (nhất là các sự cố xảy ra trong đợt bão số 3 năm 2024 và mưa lũ sau bão gây ra) cần đặc biệt quan tâm và tập trung nguồn lực để hoàn thành việc xử lý; đồng thời, lập phương án bảo vệ trọng điểm trong mùa mưa, lũ năm 2025;

- Huy động nguồn lực của địa phương để chủ động xử lý những sự cố phát sinh đột xuất trước, trong mùa mưa, lũ và tu bổ các hạng mục cần thiết khác nhằm hạn chế đến mức thấp nhất các sự cố xảy ra khi có lũ, bão;

- Rà soát, lập danh mục các công trình hư hỏng, xuống cấp có nguy cơ mất an toàn, hồ chứa nước phải lập quy trình bảo trì; chủ động bố trí nguồn kinh phí từ ngân sách địa phương và các nguồn vốn hợp pháp khác để ưu tiên xử lý các trọng điểm đê điều, hồ chứa nước xung yếu;

- Chỉ đạo Chủ đầu tư, các cơ quan liên quan tăng cường kiểm tra, đôn đốc, phát hiện và giải quyết kịp thời các khó khăn, vướng mắc để đẩy nhanh tiến độ thi công các công trình đê điều, thủy lợi (nhất là công trình sửa chữa, khắc phục các sự cố, hư hỏng do mưa lũ gây ra; công trình có nhiệm vụ chặn dòng, thi công vượt lũ, phòng chống lũ, ngập lụt, xâm nhập mặn, hạn hán, sạt lở năm 2025 và các dự án thuộc Kế hoạch đầu tư công trung hạn giai đoạn 2021-2025) đảm bảo chất lượng, an toàn chống lũ; tuyệt đối không cắt xẻ đê và không thi công các hạng mục công trình chính trong mùa mưa, lũ.

3. Đảm bảo an toàn công trình trong mùa mưa, lũ

a) Đối với hệ thống đê điều

- Theo dõi chặt chẽ diễn biến tình hình mưa, lũ, bão; sẵn sàng lực lượng, vật tư, phương tiện để chủ động triển khai các phương án hộ đê, bảo vệ trọng điểm xung yếu đê điều theo phương châm "4 tại chỗ" khi có tình huống xảy ra;

- Tổ chức lực lượng và thực hiện nghiêm công tác tuần tra, canh gác bảo vệ đê điều trong mùa lũ theo quy định tại Thông tư số 01/2009/TT-BNN ngày 06/01/2009 của Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn (nay là Bộ Nông nghiệp và Môi trường) để phát hiện, xử lý kịp thời ngay từ giờ đầu các sự cố đê điều xảy ra;

- Riêng đối với các cống dưới đê, cần tập trung, quan tâm thực hiện những nội dung sau:

+ Đối với các cống dưới đê đã xảy ra sự cố những năm trước, cống mới xây dựng nhưng chưa được vận hành trong điều kiện có lũ cao hoặc cống đang thi công, phải xây dựng phương án bảo vệ cụ thể để chủ động xử lý khi có sự cố xảy ra. Trong đó, cần đặc biệt quan tâm đến các cống đã xảy ra sự cố như: cống Cẩm Đình, cống Liên Mạc, thành phố Hà Nội; cống Tắc Giang, tỉnh Hà Nam; cống Long Phương, cống Văn Thai, tỉnh Bắc Ninh; cống Đa Mai, cống Bún, cống Đa Hội, tỉnh Bắc Giang; cống Liên Nghĩa, tỉnh Hưng Yên; cống Triệu Đề, tỉnh Vĩnh Phúc; cống Ngọc Quang, cống Nổ Thôn, tỉnh Thanh Hóa,…;

+ Tổ chức kiểm tra, đánh giá kỹ chất lượng các cống dưới đê, phát hiện các cống yếu, cống bị hư hỏng để sửa chữa, hoành triệt tạm thời hoặc vĩnh viễn nếu không đảm bảo an toàn; đối với các cống xung yếu phải có phương án bảo vệ được cấp có thẩm quyền phê duyệt, trong đó phân giao cụ thể nhiệm vụ cho tổ chức, cá nhân chuẩn bị các điều kiện và tổ chức thực hiện; lập phương án cấp nước (hoặc tiêu nước) hỗ trợ để hạn chế ảnh hưởng do việc hoành triệt cống;

+ Việc sử dụng cống dưới đê trong mùa lũ phải chấp hành nghiêm quy trình vận hành và đảm bảo an toàn chống lũ. Chủ đầu tư, đơn vị quản lý vận hành chịu hoàn toàn trách nhiệm trước pháp luật nếu để xảy ra mất an toàn chống lũ của đê do việc vận hành công trình gây ra;

+ Đối với cống do các Công ty, Trung tâm Quản lý khai thác công trình thủy lợi hoặc Chi cục Thủy lợi quản lý, đơn vị quản lý phải có quy chế, phân công trách nhiệm cụ thể, phối hợp chặt chẽ với địa phương trong việc thực hiện phương án bảo vệ, xử lý sự cố. Đối với những cống dưới đê khác, chính quyền địa phương cần chỉ định ngay tổ chức, cá nhân trực tiếp quản lý, vận hành.

b) Đối với các hệ thống công trình thủy lợi

- Bố trí lực lượng đủ năng lực chuyên môn để quản lý, vận hành công trình theo quy định; việc vận hành các hồ chứa phải chấp hành nghiêm quy trình vận hành đã được phê duyệt; rà soát và có giải pháp xử lý ách tắc dòng chảy khi vận hành xả lũ;

- Tăng cường theo dõi, cập nhật dự báo khí tượng thủy văn và áp dụng các công nghệ tiên tiến hỗ trợ điều tiết hồ chứa thủy lợi, phục vụ chỉ đạo, vận hành bảo đảm an toàn công trình và vùng hạ du;

- Thực hiện nghiêm chế độ quan trắc khí tượng thủy văn chuyên dùng và tính toán lưu lượng nước đến hồ, dự tính khả năng gia tăng mực nước hồ để chủ động vận hành hồ chứa chống lũ an toàn. Cập nhật thông tin vận hành các hồ chứa lên trang điện tử thu thập thông tin điều hành hệ thống thủy lợi của Cục Quản lý và Xây dựng công trình thủy lợi (địa chỉ: www.thuyloivietnam.vn).

4. Về công tác quản lý

- Chỉ đạo tăng cường kiểm tra hệ thống công trình đê điều, thủy lợi nhằm kịp thời phát hiện, kiên quyết ngăn chặn và xử lý nghiêm các hành vi vi phạm theo quy định của pháp luật về đê điều, thủy lợi. Chỉ đạo kiểm tra việc chấp hành quyết định cấp phép đối với chủ đầu tư các công trình liên quan đến đê điều, thủy lợi theo quy định của pháp luật;

- Chỉ đạo thực hiện nghiêm Chỉ thị số 24/CT-TTg ngày 07/10/2019 của Thủ tướng Chính phủ về tăng cường xử lý vi phạm pháp luật về đê điều; nhất là tình trạng vi phạm tập kết vật liệu quy mô lớn, xây dựng công trình trái phép trên bãi sông, đổ phế thải lấn chiếm bãi sông, lòng sông gây cản trở thoát lũ,…;

- Chỉ đạo xử lý dứt điểm hành vi lấn chiếm mặt, mái đê, hành lang bảo vệ đê gây ảnh hưởng đến an toàn đê và khả năng thoát lũ, lấn chiếm, sử dụng đất trái phép trong phạm vi bảo vệ công trình đê điều, thủy lợi;

- Bảo đảm thông tin liên lạc thông suốt và tổng hợp, báo cáo kịp thời khi xảy ra sự cố đê điều, công trình thủy lợi về Bộ Nông nghiệp và Môi trường;

- Tăng cường đầu tư, nâng cấp hệ thống quan trắc khí tượng thủy văn; nâng cao chất lượng các công nghệ trong dự báo, cảnh báo sớm nhằm đảm bảo sự chủ động, linh hoạt trong chỉ đạo ứng phó thiên tai;

- Tăng cường công tác thông tin, truyền thông, phổ biến chính sách, pháp luật về đê điều, phòng chống thiên tai, thủy lợi nhằm nâng cao nhận thức của người dân, hiệu quả quản lý, khai thác, bảo đảm an toàn công trình.

5. Báo cáo kịp thời các vấn đề phát sinh về Bộ Nông nghiệp và Môi trường để phối hợp giải quyết hoặc xin ý kiến chỉ đạo của cấp trên./.

Nơi nhận:
- Thủ tướng Chính phủ (để b/c);
- Phó TTg CP Trần Hồng Hà (để b/c);
- Văn phòng Chính phủ;
- Các Bộ: CT, XD, TC;
- Ủy ban nhân dân các tỉnh, TP;
- Cục Cứu hộ, cứu nạn - Bộ QP;
- Tập đoàn Điện lực Việt Nam;
- Trung tâm DBKTTVQG;
- Sở NN&MT các tỉnh, TP;
- Chi cục QLĐĐ&PCTT (TL) các tỉnh, TP;
- Các đơn vị KTCTTL thuộc Bộ NN&MT;
- Lưu: VT, ĐĐ, TL. (220b)

BỘ TRƯỞNG

BỘ NÔNG NGHIỆP VÀ MÔI TRƯỜNG

Đỗ Đức Duy